

доступу до ресурсу: <http://www.economy.nauka.com.ua/?op=1&z=3031>. 2. Дацій Н. В. Глобалізація інвестиційних процесів як унікальна можливість сталого розвитку країни [Електронний ресурс] / Н. В. Дацій // Ефективна економіка. – 2016. – Режим доступу до ресурсу: <http://www.economy.nauka.com.ua/?op=1&z=177>. 3. Носова О.В. Інвестиційний клімат в Україні: основні напрями поліпшення / О.В.Носова // Стратегічні пріоритети. – 2015. – № 1. – С. 59-65.

Лещух І.В.

ДУ «Інститут регіональних досліджень ім. М.І. Долішнього НАН України»

ІНСТРУМЕНТИ ДЕРЖАВНОЇ ПІДТРИМКИ РОЗВИТКУ ПРОСТОРОВИХ ФОРМ ОРГАНІЗАЦІЇ БІЗНЕСУ В КРАЇНАХ БЛИЗЬКОГО ЗАРУБІЖЖЯ

Завдяки комплексній державній підтримці малого та середнього бізнесу, значних успіхів у покращенні середовища здійснення підприємництва досягла Польща. Підприємства, які діють у вільних економічних зонах країни, мають [1]:

1) можливість отримати фінансову допомогу від держави при створенні бізнесу. При цьому, пріоритетним є субсидування таких галузей економіки, як капітальне будівництво, будівництво міської інфраструктури, альтернативна енергетика;

2) доступ до дешевих кредитів. Загалом, найбільш поширеним в Польщі є індивідуальний підхід у кредитуванні бізнесу, коли банки оцінюють галузь діяльності позичальника, саму компанію та розмір її первинного внеску в проект. Таким чином, фінустанови країни можуть надавати позики підприємцям на розвиток бізнесу лише під 5% річних (в деяких європейських країнах процентна ставка може знижуватися і до 3%), а у деяких галузях, наприклад будівельній, – під 3-4%;

3) можливість отримати державну підтримку у вигляді звільнення від сплати податку на прибуток терміном до 31.12.2020 р. та податку на нерухомість терміном до 3 років. Для отримання зазначених пільг інвестор зобов'язаний одержати спеціальний дозвіл, що видає орган управління відповідної ОЕЗ.

Загалом, основним завданням надання державних дотацій в рамках ОЕЗ є забезпечення розвитку економічно відсталих регіонів країни.

Активно розвиваються промислові (індустріальні) парки (зокрема, Floresti, Ungheni, Cainari, Tracom, Cimisia, Bioenergagro, Raut) і в Молдові, де основними аспектами державної підтримки створення і функціонування зазначених інституцій є [2, 3]:

1) компенсація витрат, пов'язаних із вилученням землі з категорії «землі сільськогосподарського призначення» та утворення на цих землях індустріальних парків;

2) надання права приватизації земель суспільного призначення за нормативною ціною, встановленою в період, коли така земля була надана у використання підприємству-адміністратору або орендована резидентом індустріального парку, але лише після гарантування і/або введення в дію будівництва і створення парку за місцем призначення;

3) можливість підприємства-адміністратора застосовувати коефіцієнт зменшення до 0,3 від тарифу, встановленого для щорічної оплати орендного договору за землю суспільного майна;

4) надання фінансової допомоги та податкових пільг відповідно до Податкового кодексу Молдови. Зокрема, це: можливість визначення податку на прибуток, отриманого від експорту товарів та послуг з промислових парків в розмірі 50% від квоти, встановленої в країні; звільнення від сплати акцизного податку на підакцизні

товари, що куплені та експортовані за межі Молдови; звільнення від ПДВ та акцизного податку на товари, що були поставлені до промислового парку та розповсюджені між резидентами.

На території Молдови функціонує низка вільних економічних зон (ВЕЗ), зокрема: Expo-Business Chisinau, UngheniBusiness, Balti, Tvardita, Otaci-Business, Valkanes, Taraclia та ін. Учасникам зазначених зон урядом надаються пільги для зниження експлуатаційних витрат на інфраструктуру підприємств, зокрема: а) звільнення від ПДВ, митних зборів та акцизного податку на товари, що ввозять і повторно експортують; б) звільнення від корпоративного податку; в) 10-річний захист від несприятливих змін у законодавстві [2].

Державні преференції передбачені законодавством і для резидентів індустріальних парків Республіки Білорусь. Зокрема, це [4, 2]:

- пільгове оподаткування за формулою «10+10», що передбачає звільнення від всіх корпоративних податків на 10 років з моменту реєстрації резидента парку та зниження чинних податків на 50% на наступні 10 років діяльності в індустріальному парку;

- застосування митного режиму вільної митної зони, що дає право не сплачувати митні платежі на ввезення товарів за умови їх подальшої переробки та експорту за межі країн Митного Союзу;

- зниження ставки індивідуального податку на прибуток до 9% для працівників індустріального парку (за умови, що розмір такого податку на всій території Білорусі становить 34%);

- резиденти парку, а також їх працівники з іноземних країн звільняються від сплати обов'язкових страхових внесків із фонду заробітної плати;

- вирахування в повному обсязі ПДВ, сплаченого при придбанні товарів (робіт, послуг), що використані для проектування, будівництва та оснащення будівель парку;

- звільнення від податку на отримання прибутку від дивідендів, нарахованих засновникам;

- дозвіл на використання іноземної валюти, цінних паперів та (чи) інших платіжних документів в іноземній валюті при здійсненні розрахунків між резидентами індустріального парку та резидентами Республіки за валютними операціями, спрямованими на проектування та будівництво об'єктів парку;

- звільнення від компенсування втрат сільськогосподарського чи лісового виробництва на тих територіях, на яких здійснено будівництво індустріального парку;

- звільнення від компенсації знищення насаджень рослин та інші преференції.

При цьому, встановлення нових податків та зборів на території Білорусі на резидентів індустріальних парків не розповсюджуються.

Державне сприяння надходженню інвестицій в індустріальні Румунії реалізовується два напрями [5]: 1) звільнення від місцевих податків. Компанії, які здійснюють бізнес на території парків, можуть отримати до 200 тис євро державної допомоги протягом трьох наступних фінансових років. При цьому, максимальний бюджет зазначеного напрямку державного сприяння – 2,5 млн дол. США на рік; 2) надання регіональної державної допомоги для підтримки впровадження початкових інвестицій в індустріальному парку шляхом звільнення від місцевих податків: компанії можуть отримати понад 50% витрат за проектом. При цьому, максимальний бюджет зазначеного напрямку державного сприяння – 4,65 млн дол. США на рік.

1. *Справочник инвестора: Польша. Правила бизнеса [Электронный ресурс]. – Режим доступа: <http://www.paiz.gov.pl/index/?id=598b3e71ec378bd83e0a727608b5db>.* 2. *Вакуленко В.Л. Пільгове оподаткування як засіб активізації залучення іноземних інвестицій (зарубіжний досвід) [Електронний ресурс] / В.Л. Вакуленко. – Режим доступу:*

http://www.ej.kherson.ua/journal/economic_10/50.pdf. 3. *О промышленных парках: Закон Республики Молдова от 15 июля 2010 года №182 [Электронный ресурс]. – Режим доступа: http://base.spinform.ru/show_doc.fwx?rgn=31903*. 4. *Литкова Н. Налоговые льготы в Республике Беларусь, в частности по НДС [Электронный ресурс] / Н. Литкова. – Режим доступа : <http://www.gb.by/aktual/nalogooblozhenie/nalogovye-lgoty>*. 5. *State Aid for investments in industrial park [On-line resource]: – Access mode: <http://www.kpmg.com/RO/en/IssuesAndInsights/ArticlesPublications/Newsflashes/Tax/Direct-Tax-ewsflash/Documents/TNF-301-EN-RO.pdf>*.

Литвин І.В.

Національний університет "Львівська політехніка"

ВПРОВАДЖЕННЯ ЕКОНОМНИХ ІННОВАЦІЙ УКРАЇНСЬКИМИ СТАРТАПАМИ В УМОВАХ ГЛОБАЛЬНИХ ТРАНСФОРМАЦІЙ

Глобальне зниження купівельної спроможності населення, що належить до середнього класу, привертає більше уваги споживачів до важливого питання вибору товарів за співвідношенням «ціна-якість». При цьому, якісний товар не обов'язково має бути дорогим, але має виконувати свої функції і мати мінімально необхідний та важливий для споживача набір функцій і характеристик. Сучасні традиційні моделі впровадження інновацій, яких дотримуються мультинаціональні корпорації, навпаки пропонують перенасичені інноваційні продукти та технології з досить часто непотрібними для споживача додатковими функціями, які вимагають величезних затрат ресурсів. Завдяки активному агресивному маркетингу ТНК збувають інноваційну продукцію споживачам, що змушені переплачувати за додаткові дорого вартісні функціональні характеристики. Підвищення екологічної грамотності населення, посилення глобальних екологічних проблем, змушують компанії застосовувати ідеї та принципи соціально відповідального екологічного бізнесу. При цьому, активними просвітниками таких ідей та принципів сталого розвитку стають молоді інноваційно-технологічні організації, якими є стартапи. Саме ці гнучкі та прогресивні як в плані інноваційно-технологічного, так і соціально-відповідального, екологічного напрямків розвитку, компанії є генераторами перетворень застарілих R&D-моделей розроблення інновацій. Більшість стартап-компаній зі своїми інноваційними товарами та методами їх впровадження вже випереджають гігантів бізнесу – ТНК, та складають останнім істотну конкуренцію за споживачів. ТНК зі своїми занадто негнучкими структурами та моделями впровадження інновацій не встигають за все більше зростаючими потребами споживачів у індивідуалізації та диференціації. Більшість конкурентоспроможних стартап-компаній досягли успіху на ринку завдяки впровадженню економних інновацій. Статус глобальних стартапи отримують в тому числі завдяки дотриманню концепції сталого розвитку, що дозволяє їх клієнтам поєднувати одночасно споживання порівняно недорогих, але досить прогресивних інноваційних технологій, які, крім цього, дозволяють підкреслювати свою індивідуальність та задовольняти конкретні практичні потреби.

Дослідимо як українські стартапи дотримуються принципів сталого розвитку та впроваджують економні інновації. Виділяють 6 принципів сталого розвитку, що застосовуються для впровадження економних інновацій [1].

Перший принцип передбачає удосконалення продукції (товарів, послуг), приділяючи велику увагу потребам споживачів. Він проявляється через: впровадження «необхідних» споживачу інновацій шляхом залучення його до процесів розроблення інновацій; створення більшої цінності для споживачів шляхом використання меншої кількості ресурсів; забезпечення економії часу та інших ресурсів споживачами;